

הקנה-ללא-דתע הנייד

סיור א. פיטא

בעקבות ההחלטה על הגברת מערכת ה' הגנה הנגד-טנקית של צבא שביצריה, הוזר לט, כידוע, להנהיג ב"פלוגות התותחים הנגד-טנקיות" של חיל-הרגלים ועל ה"גיי-טות-הקלים" את הקנה-ללא-דתע האמריקאי בן 106 המ"מ. הכנסתו לשירות ב"יחידות אלו תושלם למעשה בשלהי 1959.

מסוימת ריקה ופנויה מכל מכשול או חיץ מכבידה על בחירת עמדות המתאימות לכלי.

● משקלה של התחמושת בת 106 המ"מ הנו רב (164 ק"ג — לעומת 3,15 ק"ג של פגז התותח הנט. בן 9 הס"מ).

2. תכונותיו האופייניות של הקנה-ללא-דתע

הקנה-ללא-דתע יורה פגזים נגד-טנקים בעלי "מטען חלול" (המיוסדים על עקרון ההתפוצצות-המוכחנת), וקודרים את שרינם של כל הטנקים הידועים כיום. נגר מטרות ניידות אפשר להפעילו בהצלחה בטוחים עד כדי 900 מ' בערך. לטובתם של אלה — ולרוע-המאל הם דוקא מרובים — אשר ירצו לאסור קרב על מטרות ניידות אף ממרחק רב-יותר, מן-הראוי לערוך כאן חישוב נוסף שלהלן.

אפשרויות הירי על מטרות ניידות נקבעות, כעצם, ע"י שני גורמים:

- א. מהירות הקליע;
- ב. "האיזור-המסוכן" של הקליע ("איזור-מסוכן" — הוא אותו חלק של נתיב מסלול-התעופה שכל זמן שהמטרה נעה בתחומי אין סיכוי-הפגעותה ע"י הקליע יורד כדאי-אפשר).

בשביל שלא יגדל יותר-מדי ההפרש שעלול-להיוצר בין מקומה של המטרה במציאות לבין הנקודה בה יפגע הקליע

1. יתרונותיו וחסרונותיו של הקנה-ללא-דתע:

היתרונות

● משקלו המועט (200 ק"ג בערך) מאפשר להציבו לפעולה (כולל הזמן לסילוקו מעל כלי-הרכב) באופן מהיר-חסית.

● כנו מאפשר ירי היקפי-מלא (360 מעלות).
● לקליעיו של מקלע-הטיוח הצמוד אליו, שקוטרם 12,7 מ"מ, מסלול-תעופה דומה כמעט לפגז ה-106 מ"מ של ה"קנה". לפיכך מתאפשר טיוח באמצעות קליע בעל קוטר קטן; ושהנו על כן — זול-בהרבה, ואף אינו מגלה את עמדתו של כלי-היריה עצמו — ואילו אל הירי בפגז גדול-הקוטר של ה"קנה" גופו ניתן אזי לעבור כאשר כבר טווח למעשה ע"י ירי-מוקדם זה.

● חשוכה האפשרות לפתוח באש אף מבלי להפריד את קנה-היריה מן הרכב-המוביל שלו (שהוא "גייס" המותקן במיוחד לכך) — דבר אשר יכול להיות בו יתרון רב באם, למשל, הופתע כלי-רכב זה, תוך כדי תנועתו; כך גם מת-אפשרת הן תפיסת עמדה, והן התלפת עמדה, במהירות פעולה בהרבה על זו האפשרית לגבי תותחים נגד-טנקים גוררים.

החסרונות

● רשף-האש העורפי הנמרץ, המתהווה עם כל ירי פגז מתוך הכלי, מונע בעד כל מתן-אש מתוך עמדה מבו-צרת סגורה כלשהי (שכן מקום הצבת הכלי חייב להיות פתוח לגמרי כלפי-האחור).

● הרשף-העורפי מגלה לאיב במהירות רבה-למדי את עמדתו של הכלי.

● העובדה שמאחרי הכלי חייבת להשאר חלקת-שטח

קנה-ללא-רתע בן 106 מ"מ "BAT" שהונהג בצבא-שביצריה.

אך עם זאת יש להקפיד ולהכין מקודם את הסידורים לתפ"עולם זה בבוא-זמנו, כדי שניתן יהיה אזי לזכות באותם קטעי-זמן קצרים הקובעים את הצלתו או כשלונו של תפעול-טותם כזה.

יש ויש לזכור את העובדה כי הקנים-ללא-רתע, אפילו אם מחוננים הגם ביכולת לפתוח-באש אף מעל כלי-רכבם (דהיינו — במהירות) — הרי עם זאת אינם בגדר טנקים, ואין הם יכולים לפעול בתור שכאלה או להתחלפם. יהיה זה בגדר פשע באם "נשחק-בטנקים" עם מחלקות הקנים-הנגד-טנקים שלנו. נזכיר לעצמנו, פשוט, את העובדה כי אנשי הצותים של ה"קנים" אינם מוגנים כלל בפני קליעי-אשר-גלים, וכי אין הם מסוגלים לירות תוך-כדי תנועה — דבר שהנו בגדר יכולתם של רוב כלי-השריון החדישים. לעומת זאת, באם יופעלו באופן שקול ומחושב, עשויים הקנים-ללא-רתע להוות תגבורת מוחשית להגנה הנגד-טנקית שלנו לטוחים בינוניים. עם זאת, הבה ונקות כי השלב הבא בהתפתחותה של זו (רקטות-מונחות נגד-טנקים שטוחן 2000 מ') לא יהיה שלב שנצטרך להמתין לו זמן רב-מדי.

"חצובת היסע", באמצעותה ניתן להציב את הקנה 106 מ"מ על כלי-רכב, וכן להציבו ולגררו על פני הקרקע.

(המרש שתלוי במהירות הטנק ברגע-הירי, ובאותו משך זמן שיידרש לקליע כדי לעבור את המרחק מן הכלי ועד לטנק) — מוצגת כלפי כלי-הזין הנגד-טנקים החדישים הדרישה כי הפגז שלהם יגיע אל המטרה במשך פחות משתי שניות. והנה, פגזו של הקנה-ללא-רתע הנגד-טנקי עובר 840 מ' ב-2 שניות.

אשר ל"איזור-המסוכן", הרי במרחק של 1000 מ' מהזה הוא כבר-ינתיב של 60 מ' בערך לגבי מטרה שגובהה 2 מ' — באופן ששיגאה באומדן-המרחקים שתעלה על 50 מ' תעשה כל פגיעה למפוקפקת מאוד. לעומת זאת, נגד מסרות משורינות יציבות (טנקים שאינם נעים באותו רגע) ניתן להפעיל את ה"קנה" בהצלחה עד לטוח של 1500 מ' בערך; ונגד מסרות-רגלים יכול הוא לפתוח באש אף במרחק של 2500 מ'.

עליונותו על פני התותח הנגד-טנקי מן הטיפוס המקובל עד כה (דגם משנת 1950, הנהוג בצבא השביצרי) טמונה איפוא בעובדה כי טווחו, כנגד מסרות ניידות, עולה על זה של הלז ב-300 מ' בערך; כי שדה-הירי (ה"ציוד") שלו הנו היקפי בלתי-מוגבל; וכי הוא גיד הרבה יותר מאשר התותח הגרור, אפילו במהירותו החדשה, המשופרת. על יסוד התכונות הטכניות שפורטו כאן — נראה-א עתה מה יכול להיות אורח תפעולם הטקטי של כלי-היריה אלה.

3. התפעול הטקטי של הקנים-ללא-רתע

המפקד שלרשותו עומדת, בשלמותה או בחלקה, "פלו" נת תותחים נגד-טנקים" יהיה מעניין בכך שמחלקות קנים-ללא-רתע תוחזקנה בעתודה, או שהן תופעלנה במשימות המצריכות הפעלה-ניידת. בהגנה, ובמיוחד כשאין לרשותך טנקים, יהיה זה מן המועיל לשמור על הקנים-ללא-רתע נגד-טנקים בעתודה, לשם סתימת הפרצות העלולות להפרץ ע"י טנקי האויב;

